

2020. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8479> (дата звернення: 23.01.2022).

4. Офіційний сайт Верховної ради України. Прийнято Закон «Про віртуальні активи». URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Novyny/213503.html> (дата звернення: 19.12.2021).

5. Шевченко О. М., Рудич Л. В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Ефективна економіка.2020.№7. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/7_2020/63.pdf

УДК [005.922.1:336]:[368:339.13](477)

НАПРЯМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Мельник О.І., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних умовах розвиток страхового ринку України стримується через ряд деструктивних факторів. До основних із них належать: зниження рівня платоспроможності та ліквідності; відсутність чіткої бізнес-моделі; необґрунтованість підходів в управлінні фінансовими ризиками; невизначеність стратегії та програми формування фінансової безпеки страхового ринку як складової безпеки небанківського фінансового сектору та інші.

Рівень фінансової безпеки страхового ринку України на сьогодні залишається низьким. Такі індикатори як рівень проникнення страхування та концентрація страхового ринку за преміями є значно нижчими, ніж аналогічні світові показники та показники європейських країн. Крім того, через посилення нормативів щодо платоспроможності та достатності капіталу, ряд страхових компаній не виконують зазначені вимоги і завершують свою діяльність. Так, якщо на початок 2021 р. в Україні було зареєстровано 208 страхових компаній, то на кінець III кварталу їх кількість становила 169 одиниць [1].

Значний вплив на ключові показники страхового ринку здійснили й військові дії на території України. У квітні 2022 р. на ринку страхування послуги надають 145 компаній, з них – 132 нон-лайф та 13 компаній зі страхування життя. Згідно з даними опитування, проведеного НБУ, 42 % страховиків мають проблеми з повним та своєчасним поданням звітності. Крім того, 25 страховиків, на які припадає 10,5% страхового ринку, зазначають про проблеми з виконанням нормативів. Із них сім найбільших за обсягами діяльності (8,9 % ринку) мали проблеми з дотриманням нормативів і до війни, у 2021 році. При цьому суттєво знизилися обсяги продажів, особливо через роздрібні канали, є значна кількість запитів від клієнтів на відтермінування чергових платежів та розірвання договорів страхування [2]. Така ситуація потребує насамперед новітніх підходів до регулювання та нагляду за діяльністю страхових компаній, розробці стратегії формування фінансової безпеки страхового ринку в умовах трансформаційних змін, а також

комплексного підходу щодо процесу управління фінансовими ризиками у системі фінансової безпеки.

До основних складових оптимального стану фінансової безпеки страхового ринку відносять: ефективність та стабільність страхових компаній; конкурентоспроможність та фінансову незалежність; захищеність інтересів страховиків у фінансовій сфері; достатність фінансових ресурсів; збалансованість системи фінансових показників та інструментів й ін. Відтак, враховуючи зазначене, визначальними напрямками щодо зміцнення і забезпечення оптимального стану фінансової безпеки мають стати: залучення інвестицій у розвиток страхової інфраструктури; підвищення рівня страхової культури та якості життя населення; підвищення якості страхових послуг і зниження витрат, що виникають у процесі їх надання; встановлення підвищених вимог щодо страхових компаній, що реалізують свою діяльність з іноземним капіталом; розробка державних цільових програм НДР у сфері страхування та підготовки висококваліфікованих фахівців для страхового ринку тощо [3, 4]. При цьому розробка заходів зміцнення фінансової безпеки страхового ринку має відбуватися з урахуванням поточних та уточнених довгострокових пріоритетів національних інтересів у фінансовій сфері, визначеної системи загроз та дестабілізуючих факторів.

Відтак, керуючись базовими підходами до розробки програм забезпечення безпекового рівня певної підсистеми фінансової безпеки України [5], визначимо основні структурні елементи Програми формування фінансової безпеки страхового ринку:

1. Пріоритети національних інтересів України у фінансовій сфері, орієнтири забезпечення фінансової безпеки страхового ринку, а також цілі, завдання та пріоритетні напрями регуляторного органу у сфері страхування;

2. Реальні та потенційні загрози фінансовій безпеці страхового ринку та національним інтересам у сфері страхування з урахуванням внутрішніх умов та глобалізаційних процесів;

3. Основні напрями забезпечення фінансової безпеки страхового ринку та національних інтересів у сфері страхування;

4. Очікувані результати від реалізації комплексу визначених напрямів та заходів;

5. Ресурси, необхідні для реалізації програми.

Отже, застосування запропонованих напрямів щодо зміцнення фінансової безпеки страхового ринку сприятиме мінімізації наслідків деструктивного впливу ризикового середовища фінансової сфери та підвищенні загального рівня фінансової безпеки держави в умовах глобалізації, реалізації фінансових інтересів на міжнародному рівні та її економічного зростання в цілому. Крім того, за цих умов буде реалізована роль страхування як у розвитку фінансового ринку, так і сприянні стійкості економічного зростання України.

Література:

1. Статистика страхового ринку України. URL: <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення 12.04.2022).

2. Під час дії воєнного стану ринок страхування продовжує працювати – результати опитування НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/pid-chas-diyi-voyennogo-stanu-rinok-strahuvannya-prodovjuye-pratsyuvati--rezultati-opituvannya> (дата звернення: 12.04.2022).

3. Полторак А. С., Мельник О. І., Баришевська І. В., Фінансова безпека страхового ринку України. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С. 119-126. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V28\(2021\)-17](https://doi.org/10.31521/modecon.V28(2021)-17).

4. Ситник Н. С., Кравцова О. В. Оцінка фінансової безпеки страхового ринку в сучасних умовах. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2019. № 10. С. 219-328.

5. Полторак А. С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізаційних змін: теорія, методологія, практика. Миколаїв : МНАУ, 2019. 536 с.

УДК 336.6

МІСЦЕ КРАУДФАНДИНГУ В ЕКОСИСТЕМІ ЗЕЛЕНИХ ФІНАНСІВ

Боднар О.А., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

В останні роки вивчення крауд-технологій набирає популярності у закордонних та вітчизняних наукових публікаціях. При цьому тематика сталого розвитку поки що недостатньо розкрита в роботах з краудфандингу, а зелений краудфандинг є новою галуззю зелених фінансів у вітчизняних та закордонних дослідженнях.

Необхідно відзначити, що краудфандинг останніми роками стає перспективним інструментом у теорії та практиці зелених фінансів [1], у тому числі найбільш доступним у складних умовах пандемії коронавірусу (COVID-19) [2], оскільки при цьому фінансування сталого розвитку у світі виявляється під додатковим тиском і потребує пошуку нових джерел та інструментів [3].

Крауд-технології - неоднорідний набір інструментів, підходів та технологій, що дозволяють об'єднати розподілені ресурси безлічі людей для вирішення одного завдання. До них відносяться: краудсорсинг, краудкастинг, краудкомп'ютинг, краудфіксінг, краудменеджмент і краудфандінг (у тому числі краудінвестінг) [4].

Докладніше слід зупинитися на краудфандінг (crowdfunding), який називають «народне фінансування». Це колективне співробітництво людей (донорів), які добровільно об'єднують свої гроші або інші ресурси разом, як правило, через Інтернет, щоб підтримати зусилля інших людей або організацій (реципієнтів). Крім донорів та реципієнтів, системотворчу роль несе крауд-платформа, яка організує та опосередковує фінансування краудфандингових проектів та організацію кампаній [5].

У краудфандингу ключову роль відіграють користувачі краудфандингової платформи та мережевий ефект. Він дозволяє уникнути залучення фінансових посередників та стимулює інновації, зближуючи споживачів та компанії [5].

Залежно від об'єкта фінансування можна виділити: креативні проекти, соціальні проекти, бізнес-проекти, політичні проекти.